

Az oradeai hitközség vezetősége a Központi Iroda „klikk“-rendszeré ellen

Oradea. Ha valaha volt is és talán akadna még valaki, aki azt hihetné, hogy bennünket abban a harcban, amely évek óta folyik, elfogultság vezetett, azoknak álljon itt tanulságul ez a tudósítás, amely arról szól, hogy mi képen folyt le egy előjárásági ülés az oradeai hitközségben július 15-én délután.

Senkinek sem szabadna bennünket azzal, hogy mi valami jó véleménnyel volnánk az oradeai (nagyvárad) hitközség mai rezsimjéről. Annak ezernyi bűneiről és hibáiról már sok ízben megemlékezünk. De a mi ezen a gyűlésen történt, az felületlenül helyes volt, már csak azért is, mert élesen rávilágított arra a boszorkánykonyhára, amelyet a Központi Iroda bizonyos körök jelentenek és amelyek elkergetése legfőbb feladata volna minden tisztességes főrabbinak és minden világi embernek, aki szívén viseli a zsidóság sorsát. Tudjuk és érezzük, hogy ami most történt a Központi Irodában, az nem Wézel Albert elnök intencióval történt. Sőt merjük állítani, hogy intencióval történt. Mert benne több a jogérzés, több a józanság, több a tapintat és a korrektesség, semhogy ezt hagyja, ha tudná, vagy ha tudja — sajnos — gyenge ahhoz, hogy ennek a tekintetnélküli rámenős erőszakos politikának ellent tudjon állani. Ezek az emberek, akik ezt a klikket alkotják, már nem tulajdonságuk elvakult cezarománizmusukban. Tulajdonképpen ilyen mérete minden embert megdöbbent, akik még valamit is bízték ebben a szervezetben, amelyet egy olyan klikk tart kezében, amely még sok bajt, szegényt és megaláztatást fog hozni az erdélyi zsidóságra.

Íme az eset: A Központi Iroda levélpapírján (nem írjuk hogy az Iroda, mert ezt nem hihetjük el) egyszerűen átírta az oradeai hitközséghez, hogy menjenek dinlóra elé, mert Pollák Moset fel kell venni dajnenek. Miért? Mert fel a laikus előtt a kérdés. Miért éppen Pollák Moset és nem más?

Azért — így írja a levél — mert erre a tisztségre chazoke joga van, amíg megfogadott atyja Jessef Pollák körülbelül tíz évvel ezelőtt elhalálozott és most már fia abban a korban van, hogy ezt a tisztséget elfogadhatja.

Az igazi ok pedig az, hogy Ullman Ábrahám, akinek notorius alakját már jól ismeri az erdélyi zsidó közvélemény, unokabácsosít egy akarja becsempészni a hitközségi státusba. Mert eddig csak vagy tíz családtagja élt a hitközségből és ez nem elég neki. Pedig ő most is, bár többszörös milliomos, a mai rezsim által felemelt nyugdíjával és lerejukált hitközségi bérleteivel 400.000 lejt nyugdíjat élvez a hitközségből. Ez az Ullman, tett már „szolgálatokat” a salumerei Freundéknak és ezért honorálja az „alelők ur” szolgálatait, hogy ilyen hajmeresztő kívánásokkal jön elő az oradeai hitközséghez.

Ezért tartott ülést a hitközség vezetősége. Először Silberman József. A fejszóalálók valamilyen ellene voltak a Központi Iroda átiratának. Ki kell emeljük Reich József volt hitközségi elnök fulmináns beszédét, amelyben a leghatározottabban ki kel az ellen, hogy a chazoka jogot már dajen állásoknál is behozhat, és főlegleg kiadással súlyosbítsák a hitközség terheit. Erélyesen visszautasította a hitközségben állandóan csak vizdályozó, cimisia intermareket provokáló és termelő, végül a teljes halóságok előtt autoritás nélkül, csak egyéni érdekeket szolgáló Iroda beavatkozását oly ügyekben, amelyek nem illetékesek. Ha az Iroda létezi akar, úgy tudnia kell, hogy csak is úgy maradhat fenn, ha a hitközségek eminek érdekeit képviseli és nem helyezkedik szembe a hitközségek akaratával. Napirendre tértet javasol. Ily értelemben szólaltak fel a többiek is, kivéve az Ullman Ábrahám egyik fiát, aki a legnagyobb imperianenciával és sértő modorral bántotta meg a jótékonyasággal általában szövis mert 70 esztendő, nagy tekintélynek örvendő Reich Józsefet. Ez az ő tönkület, ez az ő formájuk, ez a legfőbb erők. Erőszak, erőszak és az ismert durva és kvalifikálatlan tönk...

Ha a családi érdek azt kívánja, akkor nem baj, ha még néhány százezer lelet terhelik meg a hitközség bücsjét. Konverziót kérnek, mert nincs pénze a hitközségnek de naponta szerelnék az Ullman család ifja-fiát elhelyezni. De dicsértetért legyen mondva a mai vezetőség belátóbb tagjainak, csaknem egyhangulag elhatározták, hogy az Iroda klikkjének eme átiratát nem respektálják, illetőleg nem mennek dinlóra elé és nem is tárgyalnak arról, hogy Pollák Moset dajnenek felvegyék. Helyes is volt ez az álláspont, mert erre a lépésre, semmi szüksége nem volt az Iro-

Brach kassai főrabbi Careiba érkezett

Satumaren és Careiban még mindig forrongó a hangulat

Satumare. Lapunk más helyén kellőképpen méltatjuk ama szomorú eseményeket, amelyek az erdélyi zsidóság kebelében tovább dúlnak. Ezen a helyen csak az eseményeket regisztráljuk, de beszélnek ezek önmagukért, anélkül, hogy külön méltatnánk a forrongás jelentőségét és demoralizáló hatását az egész zsidó közleire.

Satumaren, lapunk cikkel óriási fellátnést keltettek. Sőt, amit érte-ülünk, külön lenyomatot is készítettek és sok ezer példányban házról-házra eljuttatták mindenhol, ahol nem lávól „erdekes” problémának tűnik elő az egész „Teitelbaum-ügy” hanem napi esemény, amely befolyásolja az egész satumarei zsidóság életét és napi eseményeit. Ott még az élet szerves része, a zsidó napi események, ott nem csupán a leszerelésről, vagy gazdasági élet ezernyi bajjáról beszélnek, hanem minderről, a ni az életet át megátfogja, a napi történéseket, amely homlokterében mindig Teitelbaum főrabbi áll. O minden zsidó esemény a Szamos partján levő nagy zsidó centrumban és mint hiru aktor, csak akkor éri jól magát, ha folyton róla beszélnek, miatta vitáznak és harcolnak derék zsidó jobbsorsra érdemes emberek.

Salmár forrong még mindig és nagy események előszelére érezhető a zsidó utcákban. Nagy belső tűz emészt az ottani zsidóságot. Reszben világnézetek harca ez, de másrészt mesterségesen szított ellentét, amelyet csak maximuma fokoz az az üzleti szellem, amely a főrabbi házából kiárad, amely mindenre kihat, kezdve a hitközségi tisztviselők nemfizetésétől, egészen a többi erdélyi hitközségekbe való erőteljes és jogtalan beavatkozásig. Ehez dajenek, mestzők és bűntörők pimaszal hasítanak dicsen be a zsidó szűcsbe és közben a főrabbi környezeléből a mi jobb sorsra érdemes ifjuságunk, bocheinek feltáratva, 70 éves aggasztásokat és uccán járókellőket inzuldiával telttel, mivel azok nem akarják Teitelbaum Joel elhivatottságát tudomásul venni.

Satumaren, farkasszemtel néz két zsidó lábor, ádáz harci kedvvel és ahelyeti, hogy dolgozsa a maga anyagi sorsának jobbrafordításáért, ilyen kicsinyes pári harcokban fecsérel el minden energiáját.

Careiben (Nagyvárad) pedig dul tovább a harc, amelyet Satumareáról ütönek. Hétfőn újabb esemény zavarta meg a látszólagos károlyi nyugalmat. Megérkezett Brach Lázár kassai főrabbi is, aki innen ment el, amikor elfoglalta a kassai főrabbi stallumot. Brach Lázár főrabbi szintén bele akar avatkozni a hitközségi harcokba és bészólást követel magának a főrabbi szék birtollása körül harcokba. Érdekes és jellemző, hogy két onnan magasabb polcha elválogzott főrabbi avatkozik bele az utód és kérdésebe, okát és magyarázatát minden károlyi zsidó testvérünk megtudja adni. De ismeri azoknak nem rejtejt rugóit Erdély minden beavatolt ortodox zsidója. Állítólag azért jött, Brach főrabbi, hogy kiakarja engedselni a „hajásokat”, akiket annak idején ő kergetett el a hitközség kereteiből. Viszont ezt kívánja, hogy a főrabbi kérdést nyílt kérdés maradjon továbbra. Ter nézetesen erre nincsen mód, a károlyi hívek szerint — mert hi-

dának, s jobban tennék az illetékesek, ha jobban vizágnának az Iroda levélpapírjaira és pécsejtjére és nem áltana minden per excellence család ügyben rendelkezésre. Akkor nem hozná ilyen helyzetbe egyetlen hitközség vezetőségét sem és nem degradálná le nullára az Iroda amogy is erősen mejtépázolt tekintélyét.

Csapjon az asztalra már egyszer Wézel főrabbi elnök és a többiek, akik még egy véleményen vannak vele és nyomják el erélyesen ezeket az erőket, amelyek minden lútkapásra, jogtalan lépésre, illegális erőszakra kaphatók.

Helyes volt Reich Józsefnek és a többieknek, — akik őt támogatták — állásfoglalása és folytatassák tovább így, mert ha igazságos ügyet védenek, úgy mi is elismerjük és támogatjuk ezt mindenkoron.

szén a Horowitz Ábis megválasztása legális keretek között történt meg és így csak is a főrabbi választás kérdésének kikapcsolásával hajlandók tárgyalni. Amikor a sorok írónak, újból üléseket egy rabbitanárs Careiban. Ennek tagjai a salumari főrabbi, a kassai főrabbi, és az oradeai ros-besdin, Zimmelsbaum Pinkász. Hogy mit fognak határozni azt nem lehet és percben tudni. Csak az bizonyos, hogy folyton forr a zsidó közélet, a rabbi ahelyett, hogy csillapítják a közhangulatot, folyton csak újabb tüzőcsövát dobak bele és nem hagyják nyugodni a zsidó közönséget. Pedig észrevehették volna már Satumaren éppen úgy mint Careiban, Oradean éppen úgy mint mindenhol másutt Romániában, S.lovákiában, és Jugoszláviában hogy a zsidó nagy közönség nyugalmat és békes munkát akar. Nem akarja, hogy az uccák, a naplajló folyton csak rabbi veszekedéstől, hatalkórtól lullépéséitől legyen hangos. Szomorú napok ezek, méltóan a 2069 év előtt elpusztult Jeruzsálem emlékére gyászolt napok meleg, ilkaszó szomorú hangulatához.

Lapzárlatok értesülünk, hogy a carei ort. hitközség ügyében összeült rabbitanács tagjai nem tudak egyöntelű megállapodásra jutni. Sem a hitközség, sem a carei főrabbi nem fogadhatta el az előterjesztett javaslatokat, sőt a szembenálló párok egyre izgalmasabbá vált atmoszférája folyán, amely még lellégessé is fajult, a rabbitanács szétszórt. A kassai főrabbi pedig hazautazott.

II. Carol király kiüntette Neumann bécsi zsidó orvosprofesszort.

Bécs. — A bécsi román követség a diploma részvétele mellett impozáns ünneppszeg rendezett dr. prof. Heinrich Neumann bécsi zsidó orvosnár tiszteletére. Dr. Neumann professzor ugyanis rövidlele ezeltől jól sikerült operációt hajtott végre Titulescu külügy-miniszteren, aki súlyos betegnek fekült Bucarestben. Neumann professzor annak idején II. Carol király is kihallgatáson fogadta, most pedig utasította a követséget, hogy köszönetet és elismerése jeléül ünneppszeg rendezzenek Neumann tenár tiszteletére. Ebből az alkalomból külön futár vitte Bécsbe a király magas kitüntetését, amelyet rendkívül ünneppszeg külsőségek között nyújtottak át a professzornak — Professor Neumann egyezként nemcsak az orvostudomány terén szerzett magának általános elismert nevet, hanem a zsidó közéletben is rendkívül tekintélynek örvendő.

Zsidóság száma — Jugoszláviában. Az általi statisztikai évkönyv pontos adatokat tartalmaz a jugoszláv királyságban élő zsidók számáról is. Az 1931 március 31-én lefolytatott népszámlálás alkalmával összesen 68.405 zsidó lélek élt Jugoszláviában, amely a lakosság 0.49%-át tette ki. A zsidó lakosság az ország különböző vidékein a következőképp oszlott meg: Szlovénia 820, Bosznia 10.043, Duna-menti: Bánát 18.518, ó Szerbia 586, Kroatia 19.575, Délszerbia 7.579, Eszackbosznia 1.160, Montenegró 610, Belgrad 8936. — A zágrábi egyetemen az 1933/34 tanév alatt összesen 360 zsidó hallgató volt feliratkozva 5078 egyetemi hallgató között.

NETI GLOSSZÁK

Zsidó pénz az antiszemizmus szolgálatában

Nem tagadjuk: furcsa nép a zsidó. A világ országait, hol itt, hol ott, minélég vándorolnak. Elkergetett szerencsétlen zsidók. Nem is olyan régen az orosz steppekben vándorolnak, napjainkban Németország után vonulnak végig egyonkergetett testvéreink. Most jön a megrendítő hír Törökországból, hogy zsidók ezrei járják a haláltáncot — a Dardanellák körül.

Tisobévy komor hangulata üll meg a zsidó nép lelkét — nemcsak ma, hanem évezredek óta. Keserves sors a miénk és végtelenül tragikus.

De ez még nem a fenékig ürített ürm-pohár. Mert amikor összeszorul szívünk tragikus sorsunkon, akkor kétszeresen fáj az a tragikus megállapítás, amelyet legutóbb lamand bélyegi állatfakár tett, a zsidókkal kapcsolatban, lemandi azt állította egy beszédben, hogy a romániai hangos antiszemita- nek szoros kapcsolataik vannak a gazdag zsidókkal. Hisszük ezt a bélyegi állatfakárnak. Elhiszük, mert sajnos nem az első élt, amikor ezt a vádat hangoztatták a zsidó pénzmágnások és parbarók felé. Elhangzott ez a vád mindenütt, ahol antiszemita elemek ágnak a zsidó tömegek ellen. A zsidó pénzariz- tokrácia, me a történelmi idők messzi távolában is ezt cselekedte, amely szöges el- létében van a zsidó tömegek akaratával. Ők nem érzik sejt testükön a galut minden nyomorát, az elnyomást, a megaláztatást, a keserves kenyerért való küzdelmet. Ezek a felkerült zsidók azt hiszik, hogy amíg pénzüket haj- lorának elűtik és habzsolhatják az életet és minden éjandékát megszerezhetik maguknak, ezért ők már megaláztatják a nagy közö- séggel minden kapcsolataikat. Ezek azok, akik Berlinben látogattak a horogkereszt uralomra- jutását, míg végül az uralomrakerült néczimus- öket is fejbeköltöztö. Ahogy tette ezt a cá- rizmus, az ő pénzes zsidóival, hogy a világ minden részén keserves leckét adtak már ebből a zsidóségek, mindazoknak, akik a meguq kapitalista és csak önmagukat néző érdekei- kért, elarulták a zsidó milliókat.

Nem tudjuk e percben, hogy kiket gondol lamandi alminiszter. Bizonyára tudja kik azok

Paál Job eredeti riportja:

Düledező öreg házak között, ahonnan újakra indultak a Königswarderok...

Talán tíz percnyire Marienbadtól, zöld erdőket borított hegyek oldalán áll büszkén a Metternich herceg palotája. Nyár kén a Metternich pihenő háza, a híres el- lődözött király, XIII. Alfonzó. A múlt száz- czt legnagyobb diplomataja, Metternich kancellár rest-aráltatta a kastélyt. Muzeu- mában őrzik legnagyobb ellenfélének, a korzikának sok-sok ereklyéjét üveg alatt el ékeskedik a kicsiny königswarderi zsinagógában is. Abban a templomban, amelynek csak multja van, de már nin- csenek hívei...

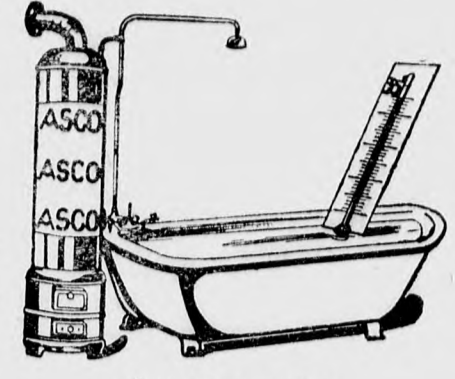
Marienbad, 1934 július. (Copyright by „Népünk” and Jób Paál. Utánnyomás tilos.)

Marienbad közpén fel kell ülni a Kog kényelmes, szellős autocarjaira és tíz perc alatt Königswardon vagyunk.

Talán érdekes lakosa van a városknak, ahol Metternich herceg övezényél, — a her- cegnő szülészére néve spanyol infánszó — löli el száműzése óta a nyári hónapokat Alfonzó, az egykori spanyol király.

A város főterén öreg házak támaszkod- nak egymáshoz. Egykoron innen irányították messziorszá- gok kereskedelmét a königswarderi zsidók. Emléküket öreg sírfeliratok hirdetik a hegy- oldalba épült temetőben. Szekereik Gácsor-

Szabad „ASKO” gyorsmelegítő fürdőkálya

5 perc alatt meleg zuhany — 15 perc alatt meleg fürdő — 50%-os tüzelőanyag megtakarítás Kapható minden jobb vas-kereskedésben.

Ára Lejt 2850

és mennyit adtak arra a célra, amely a zsidók kiltetésát, elűzését tűzte ki célul. Ők adják a számlálatlan milliókat, mert azt hiszik, hogy ezzel megállítják a sors kerekét, amely épen úgy eltapossa őt, ha eljön annak ideje, amint teszik ezt a névtelen ezrekkel. Nem tudjuk névszerint, kik ezek a zsidó árulók, akik palotákban laknak és a legfelsőbb tizezerhez tartoznak. De a nagy családok nekik is meg lesz. Mert nem lehet büntetlenül elárulni a zsidóságot. Mert ez épen olyan árulás, mint a zsidóságot. Mert ez épen olyan árulás, mint a zsidóságot. Mert ez épen olyan árulás, mint a zsidóságot. Mert ez épen olyan árulás, mint a zsidóságot.

Elkeserítő, megalázó árulás ez és mi nem tehetünk egyebet, mint csatlakozunk az almi- niszter megveléséhez. Mert mit is mondjon az a kormány, amely minden erejével letörni igyekszik az ilyen felragadó elemeket, amikor azt észleli, hogy a mozagol pénz-lémozgató épen a zsidók köréből kerülnek ki. Pedig ezek nem zsidók, mégba helyük is szá- maznak, ezek a zsidóság legnagyobb ellen- séget, árulói és szegyenbhozói, mégba aránygyekek teletjén trónolnak is. Ezek azok, akik zsidók ügyre esetleg rongyos ezreket adnak — de a zsidóság esküdt ellenségeinek milliókat.

Minden megvetésünk ez övék — a zsidó- ság eme igaz árulói!

Magyarország, vagy csak a pesti hitközség bánja...?

Az egyik pesti zsidó lap legutóbbi szá- mának első oldalán egy szakállas, diszma- gyáros, kardos, forgós és ezüstpitykés ur me- red ránk, hősi pózban, keményen. Vélőd, hogy ez a nemes szillya öök galériájából lépett ki, a csaterem faláról, vélőd, hogy ve- reket ösökre nézhet vissza, — olyan öntuda- tos, olyan mokány és kerakán, hogy az em- bernek a régi láblebirák jutnak az eszébe, vagy esetleg Bolond, eki egy-maga ment egy buzogánnyal egy várkapu ellen! A mai elpu- huit világban jóleső látvány egy ilyen régi magyar nagyr, egy ilyen oligarcha, egy ilyen Csákmáté, akinek szemei vilámokot szórnak és aki úgy tarlja a kardot, mintha hozzáöntött volna.

Ki ez a rátarti oligarcha, a zsidó lap címodalán?

Lapozunk csak az újságban. A második oldalán megtudjuk, hogy sem nem Bolond, sem nem Szemere Miklós.

Sőt! A zsidó lap cikke a közvetkező klasszikus mondatokban leplezi le a díszmagyar embert: „A larsadalom és a külbömböz feleke- zetek testvéri összeforrottsága a magyar zsi- dóságban is sok, különösen szép emberpé- ldányt hozott létre. Ezek közé az ember- példányok közé tartozik öbületi Freudiger Ábrahám, a hagyomány hí szigorúan vallá- sos zsidó és egyben I. Ferenc József neme- se, aki díszmagyarjában, szép szakállas fejével szinte vízionáriusan hasonlított azokra a régi képrekre, amelyek Bánk bánt ábrá- zolják.”

A régi monarchia legrégibb hitközsége

A königswardi hitközség — messéli Zipser Miksa rabbi — legrégibb hitközsége a régi monarchiának. Azt tarlja a hagyomány, hogy pár évvel öregebb, mint a prágai. Zsi- nagógánk viszont mai állapotában néhány év- vel a prágai altneu zsinagóga után épült. Pon- tosan 1270-ben. Irások vannak róla, hogy 1418-ban a königswardi hitközségnek 180 család volt a tagja. Valamennyi tekintélyes, pa- tricius, nagyvagyonos kereskedő. Főként posz- tóval kalmárkodtak. Szekereik messze földre jártak. A königswardi zsidókat sohasem üldöz- te senki, külön pántensük volt a császáról. Ők adtak menedéket az égeri üldözött zsidóknak is. A harmincéves háború után a Metternich herce- gek voltak a perlonusaink, cimereik két helyen is ott van a zsinagógában.

A hanyatlás korszaka a vasút fellá- lásával kezdődött meg. A fuvarozás lejárt... A königswardi hitközség züllése elkezdődött. A gazdak zsidók lassan elhőltűztek innen. Nem maradt meg más, mint a régi zsinagóga, a temetőnkben a sok-sok évszázados sírkő és

Négy zsidó család egy régi hitközségben

Négy zsidó család él Königswardon. Löwy Vilmos az elnök. Isten segedelmé- vel jövőre lesz nyolcvan esztendő. Rajta ki- vül: Pfefferkorn Nánán, Finger Alejos és Neumann Benjámin családja. Azután a rabbi, Zipser Márknak hívják, eperjesi. Frankfurtban vészelt. Ében töltött álmatlan éjszakáknak, öreg könyvekben gyökeredző mély tudása ég a szemében.

Königswardhoz tartoznak még: Sandau, Schütler és Miltigau. A négy faluban együttlévő azenhat zsidó lakik. És ide tarto- zik még Amsgrün is, de itt már nincsen élő zsidó... Csak egy öreg, igen öreg zsidó temető...

A tizenhat zsidó két korona pikkán há- romszáz cseh korona kullszadót fizet egy hónapra. A legmagasabb kvóta huszonöt ko- rona, a legkisebb tíz. Kevés pénz kell a te-

Hát ez egy kicsit sok. Na tessék rossz néven venni, de ez mégis sok! Óbudai Freudiger Ábrahám, az orthodox zsidó hitközség elnöke és Bánk bán... Ez az izléstelenségnek olyan magas foka, amelynek észrevételéhez nem kell feltétlenül antiszemita lenni. Meg vagyunk róla győződve, hogy óbudai Freudiger Ábrahám még álmában sem jutott eddig eszébe, hogy ő pont a Bánk bánra fog hasonlítani. Ha még elfogadnók azt a megállapítást, hogy óbudai Freudiger Ábrahám Bánk bánra hasonlít, semmiesetre sem fogadjuk el azt, hogy Bánk bán hasonlít volt a óbudai Freudiger Ábrahámra. És honnan tudja a mi kifünn zsidó lapíró, hogy Bánk bán milyen volt? Fénykép van róla? Vagy talán raj? Ha e-re lenne a lap tulajdonában egy régi kép, amelyet Bánk-bánról csináltak, adja át a Múzeumnak, amelynek igen nagy szolgálatot tennének, mert eddig még nem bukkant fel sehol egy Bánk bán kép sem. Nincsen. Ami nincs, arra még óbudai Freudiger Ábrahám sem hasonlíthat, még ha százszor hitközségi elnök, akkor sem.

Hogy feltételek is Bánk bánra hasonlít-e óbudai Freudiger Ábrahám, azt nem tudjuk. Egyben biztosan hasonlítanak. Bánk bán sem adott eddig egy vrsat sem zsidó célokra és óbudai Freudiger Ábrahám sem. Tessék elhinni, egy vasat sem. Holott illet volna, hogy áldozzon zsidó célokra. Ő nem áldozott. Ő mint elnök, közszóval nyugtázta az adományokat.

Az orthodox zsidó hitközség derék urai azt remélik, hogy óbudai Freudiger Ábrahám, most a jubileum alkalmából, hatalmas szeggyel fog adni jótékonyára. Vá tak, vár tak, de annyira el volt foglaltva a díszmagyarral és a forjával, hogy elfeledkezett az adományozásról. Egy ezüstpitykét sem adott a dolmányáról. Erre a hitközség urai nagyot és morószel gondoltak, száz szegény zsidó vendégetek meg a banketten. Azt hitték, hogy az orthodox Bánk-bán fogja kifizetni a szegény zsidók cecyjét. Elhangzottak a szónoklatok, a löszök, Bánk-bán válaszólgatott és a végén, hiába lesték az urak a nemes gesztust, — Freudiger bán nem fizette ki a szegény emberek vacsoráját. Ellenben hozzájárult ahhoz, hogy — a hitközség kifizesse. Ehez, mint elnök járult hozzá. A nagy ünnepeltetés az elnök urnak egy fillérijébe sem került. Hogy Bánk-bán mit tett volna ilyen esetben, azt nem tudjuk. De annyi bizonyos, hogy

szebben viselkedett volna, mint Freudiger bán. Pedig régebben sokkal adakozóbb volt. Mert amikor a meggyilkolt Sinkó József rendőr hátramaradt családja számára indult gyűjtés, az adakozók közt szerepelt a Freudiger Mózes és fia cég is — egy pengő és nyolcvan fillér adománnyal. De akkor más világ volt! Akkor még tehető Freudiger bán. Két pengőt már akkor sem adhatott, de egy nyolcvanot, azt igen, ennyit még nem bán a bán. Kettőt igen.

Nem tehelünk róla, szívesebben veszünk olyan zsidó közéleti férfait, akik szakítottak jár és ad a szegényeknek, mint egy olyan hitközségi elnök, aki díszmagyarban jár és nem ad.

Az őrmester recseg

Nem tudunk belenyugodni. Hiába kultur-ember átalában nem nyugodhat abba bele, hogy Hitler és a német nemzet — eggyek. Pedig így kell vegyük. Aki a hollóta Hitler legutóbbi beszédét, megdöbbentlen észlelheti, hogy ez a Hitler: egy köznöves zsupás őrmester. Nincsen benne egy körömfekelőnyi koncepció sem. Nincs benne átlógó képesség, állomterületi koncepció, valami nagyszültség és valami megfoghatatlan tudomány, ami őt Führerredesztinálná. Egy őrmester. Egy továbbbuzogató őrmester — anélkül, hogy ezt a tisztes katonai szektát a legcsekélyebb mértékben is sérteni akarnák. Csak valahogy egy ilyen továbbbuzogató őrmestertől nem várja senki, hogy egy 60 milliót népet vezetni tudjon, a mai súlyos viszonyok között.

Aki ismeri a kaszárnyából az őrmesterek lényegét és pszichológiáját, hogy tudnak azok káromkodni, recsegni és mennyire kifudják élni uralmi vágyukat egy század kezei között, s aki összeveti Hitlerrel, ezek képességeivel, az elismeri, hogy egy ragyogó őrmester. Mint őrmester. Olyan organizátor, olyan rendet tud tartani recsegő hangjával, hogy az bámulatos. Igen, ha egy kaszárnyában volna. De ő kancellár. Egy óriási birodalom, egy nagy nép — őrmestere. Rendben volna, hogy az őrmester — az őrmester. De, hogy a német nép, hogyan tűri ezt az úreszétséget, ezt soha senki sem fogja tudni plauzibilisen megmagyarázni. Egy relettő nagy kaszárnya, ahol a táborserenygyől kezdve a legkisebb kulig is — egy őrmesterkedéssel. Ez a mai Németország. Vajon mikor lesz már a nagy felbérédes? Bizonyos hogy rövidesen meg lesz. És akkor az őrmester maga is belázza majd, hogy rejt-

télyes történelmi erőik dinamikája dobta őt a vezérlő polcra — holott nem egyébe, mint egy egyszerű erőshangu zupásőrmester.

A Dardanelláknál — győztek ismét a törökök.

Akik visszaemlékeznek a világháború harcaira, azoknak élénk emlékezetébe vannak a dardanellai harcok. Az egyesült angol francia, olasz flotta ostromolta hónapokig ezt a keskeny tengszorosát, amely ha elesik, a háború egészen új fordulatot vesz, mert az entente hajdaból felmehetett volna Odezszaig és letörte volna a központi hatalmak egyik láncszemét, a törököket. De a törökök vízfűzl harcoltak, az áttörés nem sikerült. Most, dacára hogy nyugalom van a Dardanellák körül és nem dörmögnek a nagykaliberű hajócsúrok, az ottani török hatóságok mégis harcot kezdtek. Ha nem az angol — francia hajóerő ellen, amely nem jelent meg a láthatáron, akkor — a zsidó lakosság ellen. Borzalmas hírek jöttek erről a földterületről. Sok ezerrel zsidó családát minden ok nélkül elkergették onnan. El kellett adniuk polton. pénzen összes vagyonukat, marhatukáiba gyömöszölték őket, ezernyi férfit, asszonyt és gyereket és elindították őket a nagyvilágba, hogy keressenek maguknak más lakhelyet.

Miért? Nem voltak talán jó török állampolgárok? Hiszen a nagy háború idején, ezen a poszton is kitartottak és soha semmit sem lehetett hallani róluk? Hát miért most, miért kell elűldözni a törököknek Ábrahám-óli származó mostohaalesztvéreit? Miért van Lüleburgasz, Tialouis vasútállomása teli menekültekkel? Miért kellett a kimirőliségől elpusztulni már az uton számos asszonyoknak és gyermekeknek? Micsoda bestiális játék ez megint ezernyi zsidó emberélettel. Hát már ott is. Kemál pása „modern” országában is pogromok kezdődtek? Jó, jó, olvassuk azt is, hogy a török miniszterelnök kijelentette, hogy Ankarában nem tudtak a dologról. Ismerjük már ezt a régi időkötől, a régi recipe szerinti. Ami a zsidókkal történik arról mindég későn vesz tudomást a központi kormányzat. Azt is mondták, hogy visszajárhatnak. Igen most már visszamehetnek, amikor nincs házuk és nincs területük, nincs kenyérük, csak a vándorbot, vagy megkötésükben. Az örök zsidó vándorbot, amely ragy kusan mutat arra hogy a törökök újból „győztek” a Dardanelláknál. Ezuttal néhány ezer szerencsétlen zsidó családot győztek le. Csunya egy győzelem és nagyon — nagyon fájdalmas.

céljaira. Azt akarom, hogy: létesüljön egy alap, amely elegendő arra, hogy kamatjaiból menházat építsünk olyan hatvan évnél öregebb zsidók számára, akik önhibájukon menekültekre, vagy veszteltek el állásukat. Ne legyen semmi más dolguk, csak mindennap imádkozni... Ugy számított: ők lesznek nyolcan, a pap a bilencedik és egyetlen egy zsidó csak mindig lesz Könygszwart...

— **Levelet írtam Massarik Tamásnak, akithez régi, meleg barátság fűz.** Megkértem rá: engedje meg, hogy ez a nap a „Massarik alap” nevet viselje. Az engedélyt az elnök ur adományával együtt megkapiam. De még mindig hiányzik a tőkétől. És elhatároztam, hogy **elmeleg Amerikába**, megkérem az ottani zsidókat: ne engedjenek elveszni egy öreg hitközséget. Már öreg vagyok. A kezeim reszketnek, de hiszem, hogy a Mindenható éltet addig, amíg ezt a küldetésemet elvégezem...

... És egy híján nyolcvan esztendővel a vállán, emlékeztetéssel teli ósz felében, csillogó átlatos szemekkel tengerentúli utra kérésül Löwy Villy, a hírszáz esztendőös könygszwart hitközség utolsó rsekoija...

Segítse hozzá az Isten, hogy terve valóra váljék...

... Ez volt a negyedik legendája a családátos Egerland égbenyuló titokatos hegyeknek...

Es most közelekk az ötödik: a legcsodálatosabb, arról a szentséges oltártól, amelyet hízenygy jesusita páter ajándékozott a könygszwart zsinagógának és amely ott áll most is, hogy időtlen végéig az időnek hírdesse a jószágát azoknak, akik a hegyoldalba épített kicsiny temetőben várják a harsonák és kürtök megszólalását...

emlékeink, amiknek tudója a hetvenkilenc éves Löwy Villy...

Ahonnán utra keltek a Königszwarterek...

Kicsiny szobában találok meg Löwy Villyt. Reszeltő kezű, patriarcha koru aggasztván, a legregébb hitközségi elnök. Selyem sapája van a fején, az arannyal himézit „szobesz-dekl” ott függ a fogason. Előtte a Talmud; pár perccel ezelőtt ment el innen a falu piabánosa, akit Löwy Villy bácsi vezet be a szentírás titkaiba...

Földbírtokos. S antőföldjét, erdei vannak. Egykoron a Melfernichék birtokaiból is jókora darabot bérrel Most már a maga földjét is bérebe adja. Már öreg, nem bírja a munkát. Feleségén kívül családja nincs. Elvált nem ádotta meg sohasem az Ég, volt egy szivé hez nőtt unokáccsca: Edgar Löwy, enléktáb léja a zsinagóga falán ven. A koporsója Svilcinac mellett, Szerbiában... Egy löveszárók oldalán. Königszwart négy zsidója kö ül az egyik életét adta a hazáért...

A falakon kopott arany keretben régi képek. És öreg fotográfiák megfakult családi albumokban...

Az ajtó fölött olajfestmény. Stuttgartot ábrázolta. Egykoron Napoleonn volt. Miként került a Melfernichék kastélyába, nem tudja az öreg. Ő a hercegiől kapta prezertibe. Epen úgy, mint azt az olasz festményt, amely Mózesi ábrázolja. A Sdnal helyen, amikor átalveszi a kőbe vésett parancsolatot. A kicsiny szoba sariában pécécszékény áll. T-lislete ezüst és arany jószággal... Törődés ek... A község vagyona... Ez bárszony tokban ill pihen a Ferencz József — rend is, ezürel Löwy Villyt kifüldette az öreg császár...

Dűledező kopott ház felső bálmal be a

nyitva hagyott ablakon.

— Innen indultak el utjukra a Königszwarterek... mondja az elnök ur. — V-lamikor Nessler-nek hívták őket. Kereskedők voltak. Egy este elterjedt a hír a faluban, hogy megérkeztek a „**foadamegek**.” Kellott a katona. Háború volt. Vér folyt mindenfelé. És az öreg Nessler két fia, a Jónás, meg a Hercz, őrszálának idején megszöktek. Cyalogszerrel menektek Magyarországra, ahol vagyonuk elejét szorgalmas munkával megalapozták. Nemességét kapták és bárói rangra emelék őket. De nem feledkeztek meg a hitközségről, fejedelmi aján-dekük megvannak még ma is...

A nyolcvan éves aggastyán Amerikába készül.

A beszélgetésünk egyszerre drámai fordulatot vesz.

A község sorsára kerül a beszéd. Reszeltő hangon, könnyes szemekkel mondja a nyolcvan esztendőös aggastyán.

— A Mindenható, aki szövelésre lépett népünkkel, az én életemnek különös rendeltetést adott. Szomorú szívvel látom, hogy örülökünk zülük a zsidóság. Hiszen egyedül Csehországban negyven zsinagóga vesztelte el régi rendeltetését. Van olyan, amelyikből magazin lett, van olyan, ahova ma teheneket költnek a jászok elé. A könygszwart község nem pusztulhat el...

— Ma már alig tudjuk összehozni a minjenti... Ünnepnapokon, amikor hóban, fagyban, esőben álljúnak a sandeuiak, schüttü berlek, millitguiak, akiknek két órát kell megfennük gyalog, tudunk csak imádkozni hágyománnyal szerint. Ez így nem maradhat. Én elmentem Prágában a Könygszwart és százezer koronát tettem le egy alapítvány

HIREK

„Meptnk” cikkeinek utányomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5694

Péntek: Aw 8, július 20.
Szombat: Aw 9, július 21.

Heti szidra: דב-ים
Heti háfóra: חוה"מ

Szombat kezdete:
üzel bezárás 8.00
gyertyagyújtás 8.05
Istenisztelet kezdete 8.10
Szombat befejezése 9.10
Vasárnap: שבתה באב Aw 9 b5ji.

„Az illegális bevándorlás”

— Palesztinai —

A zsidóság mai hatalmas belső átalakulásának főlegye Palesztina felfedezésk és befutott. Most prosperál. Sajnos csak gazdaságilag. A politikai atmoszféra Palesztinában feszült és nyomott. A mai cionizmus elvesztette szemé elől „a meg nem oldott zsidó kérdést” és megelégszik egyhány zsidó proleár sorsának biztosításával. Cion szent gondolata pártipolitikai célok áldozata lett.

A zsidó-arab ellentét itt nem játszik döntő szerepét. Az angol kétszínű politika mesterséges ellentéteket teremt, nemcsak zsidó és arab között, de zsidó és zsidó között is, hogy uralmat biztosítsa. Van oly ügyes és a dolgokat, úgy vezet, hogy Palesztinában „égető” szükség legyen rá.

Különösen sajnálatos állapotok vannak a zsidó bevándorlás tekintetében. Hatalmas felhalmozott holt tőke hever az országban, a munkaalalom óriási, munkás, iparos — ember kell — és az országba alig juthat be valaki. Egemillió lélek országhelyezése Palesztinába ma már nem ábránd és eldönthető az egész zsidókérdést, de erre még gondolni sem lehet, a hatalmon levők érdeke mást kíván.

A mesterségesen létört bevándorlással szemben az utóbbi időben hatalmasan fellendült az illegális bevándorlás.

A vágy és odaszó vezet ezen ismeretlen köseinket az igéret szent földjére s vagyonukat és életüket feláldozva, minden elképzelhető uton és módon, csak egy célra törekzenek: „Hazátérni”. Soknak sikerül, sok esetben hatalmas tragédiák származnak belőle.

Az illegális bevándorlás mai főterse: Port Szaid és Beyruth. Tengeren legelőbnyor halász, vagy tehervitellással 1—2 nap alatt érik el Palesztinát, ahol ismeretlen partokon kötnek ki. Partrétevéskét után csak Isten segítik nekik. A mai hivatalos cionizmus nem tudja magához mérten, hogy Izrael e fiatal országban. Hihetetlen energia, a föld iránti örök szeretet és szent romantika hajtja előre e tesztvéreinket.

Sok „illegális” a palesztinai rendőrség karmaiba kerül és könyörtelenül ki lesz toloncolva otthonából. És ezri nemcsak Palesztina prosperál ma már, hanem Kontárában is lükett az élet. Kantera a palesztina—egyptomi vasút utlevél és vámvizsgáló helye, a szuezi csatornánál, Egyiptomban. Ide toloncolják az illegálisokat. Arról, hogy az egyptomi hatóság külön hivatalt volt kénytelen felállítani az odatoncolt illegálisok ügyének rendezésére, nem igen szól a cionizmus mai politikája.

Szoromú látvány egy ilyen transzport. fiatal munkáshezek, napbaruitól, életérős arcok, sok leány, nők és gyermekek, sőt aggastyánok is akik csak meghalni mentek Erecbe... mind zsidók, de idegen országokban kénytelenek tovább bolyongani, habár „házjukban” munkás közhire és zsidó szívükre ágót szükség van.

Es nincsen fórum, amely ez ellen valamit szólna, valamit tenné. Mit ér az a sok öndicséret, amelyet elhalmozunk egymást, ha „urainak” tizenötödik évében népünk legjavát országunkból idegenek kitoloncolják? De rajtuk múlik, hogy végül odaköltösködjék: elég volt a megeláztatásból! Jöjjenek végre új emberek, akik méltók Izrael szent ügyének vezetésére. Ideje, hogy valami törvényen, hogy az emberiség feleszméljen és ne

türje állítólagos kulturálmok ily embertelen eljárását, hogy együttesen titakozzék az ily barbár erőszak ellen és tegye lehetővé a zsidó tömegek letelepülését a békeszerződésben ünnepélyesen megígért új őshonunkban, Erec Izraelben.

Dr. MAX LÖBL, Bratislava.

— **Anglia növekedésében a zsidóknak is nagy részük van** — írja az angol fasiszta sajtó. London. — Az „Evening News”, Lord Rothermere széles körben elterjedt lapja, amely Mosley fasiszta mozgalmát is támogatja, egyik legutóbbi számában foglalkozik az angol zsidóságunk az angol néphez való viszonyával. Erdemes a lap néhány megállapítását figyelembe venni: „Sok külföldi — írja a lap — csodálkozik azon, hogy a zsidók milyen jelentős szerepet töltenek be Anglia állami életében, míg más államban üldözik őket és pogromot vezetnek polgárai. Minlett más országokban a zsidókat alacsony szintre kényeztetették, addig itt nálunk gőzögdéig tálajra találtak és lehetségükkel szabadon kifejleszthették. Anglia növekedésében a zsidóknak is nagy részük van. Az antiszemitaizmus az angol nép lelkéből mindig távol állott. Európa történetében köny, de brüll jataik volt, hogy e tévedésekért és katasztrófákért mindig a zsidókat tették felelősé. Az angol nép barátságosabb és kegyelmesebb volt és magatartásának meg is lett a gyümölcse.” A lap a következőkben felsorolja a 19. század nagy zsidó egyéniségeit, közülük Rothschildot, Montefiore-t és Disraelit, „az újzsidókat konzervatív párt megalkotóját”, az ausztráliai hadsereg főparancsnokát, Sir John Monash tábornokot és cikkét a következő szavakkal fejezi be: „Azt mondják ezek az államok, ahol zsidók vannak, megérdemelték sorsukat. Anglia és a zsidó ság azonban egymás számára mindig rendkívül értékesek voltak.”

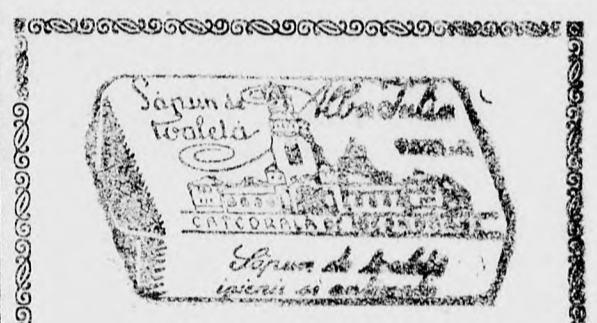
— **Náci-terror Dániában.** Kopenhága. — Az utóbbi időben Dániában is lábra került a horogkereszt terjesztés. Napirenden vannak, hogy a zsidó üzletek kirakóüveggeit beverik, és zsinagógák, a parlament, a szabadságünnep pályái falaira nehezen eltávolítható vörös festékekkel horogkeresztet festenek — ismeretlen lettesek. A „Politiken” negyvenűdán napilap szerkesztőségének ablakait a horogkeresztesek betörték, mert szerelnék „zsidóberát” politikát folytat. A szerkesztőség több ízben fenyegető leveleket kapott. A rendőrség erőlyes lépésekre halárhoza el magát a nemziszocialista terrorügényekkel szemben. Megszállta othorukat és 16 fiatelembert őrizte el. Rövidesen valamenyien bíróság elé kerülnek.

— **Antiszemitaizmus a bécsi gyermekkorházban.** Beccs. Röviddel ezelőtt volt ismeretessé, hogy dr. Knöpfelmacher, a bécsi városi gyermekkorház vezetője vizszip hivataltól. Hivatalosan úgy állították be a dolgot, mintha Knöpfelmacher, aki már kiváló gyermekorvos generációkat nevelt fel, előrehaladott életkora miatt vonul vissza. Megbírózó értesítések azonban arról tudnak, hogy a profeszor visszavonulásának egészen más okai vannak. Az utóbbi időben ugyanis a városi gyermekkorházban antisemita lendencia ütötte fel fejét és ez késztette a kiváló gyermekorvosot a távozásra. A mellé beosztott zsidó orvosokat ugyanis kizárólag származásuk miatt „árja” orvosokkal váltották fel. Többek között pedig egy olyan keresztény orvost osztottak be mellé, aki még sohasem dolgozott gyermekkorházban. Knöpfelmacherben ez érlette meg a gondolatot a távozásra mert nem vállalta tovább a felelősséget egy olyan korházban, ahol a legjobb szakembereket származásuk miatt eltávolították és helyüket agyegébb praxissal rendelkező „árjakkal” töltik be.

— **Einstein leánya meghalt.** Néhány nappal ezelőtt meghalt Párisban Einstein profeszor fiatalabbik leánya Ilse, aki egy Kaiser nevű felesége volt. Együtt menekültek el annak idején Hitler-országból és most Párisban érte utól a halál. Gyógyíthatatlan betegségben szenvedett.

— **Egy aktív tábornok lett a turini zsidó hitközség elnöke.** Turin. A Zsidó Távirati Ügynökség jelenti, hogy a turini Garinon parancsnok, Guido Liuzzi tábornokot kinevezték a turini zsidó hitközség elnökévé. Guido Liuzzi egyike Olaszország legjelentősebb tábornokának. A világháború alatt az olasz hadsereg főtanácsosa volt. A fasiszta pártban is jelentékeny szerepet tölt be a turini hitközség új elnöke. — A zsidó tábornok kinevezését a turini hitközség élére nem előzték meg örömteljes események. A hitközség vezetősége nem önként távozott el ugyanis posztjáról. Megirtuk annakidején, hogy Turinban egy antisziszta szervezkedést lepleztek le, amelynek résztvevői és vezetői töként zsidó fiatelemberek voltak. Ennek a leltartóztatásnak volt a következménye a turini hitközségi vezetőség távozása is. Guido Liuzzi tábornoknak, mint aktív katonatisztnak kinevezése tehát nyilvánvalóan megrendszabályozó jelleggel bír. Reméltik azonban, hogy ennek csak átmeneti jelentősége van és rövidesen újra visszakapja a turini zsidóság teljes poltiikai és hitéleti szabadságát.

Hoffmann
orth. kóser vendéglője Borsecon
több orth. rabbi hechserjével
Olcsó és dietikus konyha

Kérjük mindenütt az „ALBA-IULIA” antiszeptikus pipere szappant
Kézmosáshoz használjuk az olcsó és kiváló minőségű medve védjegyű „URSUS” szappant
Gyártja:
Breckner János r.-i.
Alba-Iulia

menorák gyertyatartók, serlegok, avaszközök, Templomi kegy-szerek, bármily művezi kivitelben leg olcsóbb árban.

Gyártása és eladása:
„Tacamul”
ezüsttáru gyárban
Cluj, Strada Gen. Nicolae No. 6.

Az erdélyi zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucuresztben
KATZ orth. restaurant
BUCURESTI, Str. Caroli 36. I. em.

Ha Bucuresztbe érkezik szálljon meg a **Hotel Imperial-ban**
Calea Victoria 49.
A királyi palota szomszédságában.
Ujjonns átalakítva. — Olcsó ársakkal, szvendélt.

Véres éjszakák kísérték a Harmadik Birodalom bomlásának útját

Számos zsidót agyonlőttek Németországban

A felszólítást Hirschbergből jelenik: Amidőn Hitler nevezetes rendeletére feloszlatták az SA. rohamcsapatokat, a kirendelt SS. csapatok ide érkeztek, hogy végrehajtsák a rendeletet. Noha zsidók nem igen voltak a barnainges rohamcsapatokban, az SS. katonák minden indok nélkül összefogdoszták 25 zsidó éjszakának idején és a kaszárnyákba szállították őket, ahol valamennyit rettenetesen elkínáltak. Négyet közülük, névszerint Fürstet ügyvédet Charry kereskedőt, dr. Zweig orvost és feleségét Hirschbergből két kilométerre szállították és agyonlőtték. Az SS. katonák a gyilkosságot azzal indokolták, hogy az áldozatok megakarták szökni öreikük alól. A Hirschbergi zsidóság között pánik lépett fel és gyász uralkodott. De a keresztény lakosság között is nagy a felháborodás a teljesen árthatan emberek legyilkolása miatt. A kivégzett négy zsidó áldozat nagy népszerűségnek és szeretetnek örvendett a helységben és semmi közük nem volt soha a politikához. — Ágnetendorfból egy zsidó villamosvezető ugyancsak elrabolták ismeretlen tettesek. Hírek szerint vele is ugyanúgy jártak el, mint a Hirschbergi áldozatokkal.

Pogrom a berlini „Café-Trianon”-ban

Berlin. — Julius 3-án este Berlinben a „Café Trianon” kávéházban, amelynek kizárólag zsidó vendégek vannak, pogromszerű kilengések történtek. A kényszerzabadságra küldött SA. fiúk egy csoportja behatolt a kávéháza és inzultálta a vendégeket, valamint a személyzetet. A kihívott rendőrség rövidesen véget vetett a kilengéseknek és felszólította a volt rohamosztályosokat, hogy távozzanak. Az SA. fiúk elegendi is tettek a felfutásnak, de rövid időn belül megerősítve tértek vissza. A kávéház ekkorra már be volt zárva és a vendégek elvárták. A kilengés során több sebesülés történt.

A rohamosztályosok lázadásának is zsidók voltak az okai

Berlin. — Már az első pillanában kényszerítő volt, hogy Hitler teoretikusan a véres müncheni és berlini éjszakákat is összefüggésbe fogja hozni a zsidókkal. Dr. v. Leers, aki „Zsidók néznek le rád” című hírhedt munkájával tette ismertté nevét, meg is kísérelt ezt egy rendkívül homályos és zavaros cikkben. Azt állítja v. Leers ur, hogy a lemesárolt nemzetiszocialisták, akik elárulták Hitler, összekötésében állottak a zsidókkal és azok támogatják őket a Hitler ellen elkövetendő merénylet keresztülvételében. A zsidó körök — írja v. Leers — minden bizonnyal kétségbeesve látják, hogy tervüket, hogy Hitler legyilkolják, a Führer maga semmisítette meg, bátor és példás erővel.

Azok a hírek, amelyek Julius Streicher, a Nürnbergi „Stürmer” szerkesztőjének letartóztatásáról szóltak nem bizonyítottak valóra. Streicher még ma is fulmináns beszédeket tart a zsidók ellen és legutóbb is megcsodálatos Adolf Hitlerre, aki szerinte közelebb áll cselekedetein keresztül az Istenhez, mint a legmagasabbban álló egyházfejedelem. Streicher nyilván már a Vatikánra sem néz jó szemmel, amiért megszakította a diplomáciai kapcsolatot Németországgal.

„A monarchia nem tűri az antiszemizmust”

Saarbrücken. — Az itt megjelenő „Deutsche Freiheit” nyilatkozati közlő a Reichswehr egy magasrangú tisztjétől, aki köz-

tudomás szerint a monarchikus törekvések élén áll. A tiszt arra a kérdésre, hogy a restauráció esetén, folytatódna-e a zsidóellenes kilengések, így válaszolt: „Mi jogállamot akarunk, ahol minden polgárnak egyenlő jogai vannak. Mi ellenségek vagyunk az antiszemizmusnak. Örültséggel volt Németországban egy zsidó emigrációt teremteni.”

Ujabb gyilkosságok

A szilveszteri Glogau-ban az elmúlt héten zavargások folytak le. A kilengések során 2 zsidó fiatalembert meggyilkoltak és számosan megsebesültek. — Berlinben is tragikus események játszódtak le. A rendőrség megjelent dr. Max Stein kidőlt zsidó jogászlakadásán és elvették a 20 éves fiát. Még ezen a napon, a fiatalember összeronsolt holttestét hazaszállították a szülei lakására azzal a megjegyzéssel, hogy az áldozat kiugrott az ablakon és halálra zuhta magát. A zsidó fiatalember temetését a legnagyobb csendben kellett végrehajtani. A szülők teljesen összeroppantak a tragikus esemény hatására.

Tovább folyik az antiszemita agitáció

A nemzetiszocialisták és sajtójuk egyre tovább folytatják agitációjukat a német zsidó lakosság ellen. Ujra megjelennek a lapokban a porromfelhívások és rituális-gyilkosság legendák. Julius Streicher újra megismétli azt a hírhedt állítást, hogy a német proletáriátus azért áll távol a nemzeti eszméktől, mert ereiben túlyomó többségben zsidó vér folyik. Ezért nem érik meg Hitler tanait és ennek jele volt, a tervezett „második forradalom” is.

Véres pünkösd vasárnapja a hohnsteini internálóláborban

Prága. — Aprágai sajtó a hohnsteini internálóláborban meg június 20-án lelelti rémségekről csak most közli tudósítást. Pünkösd vasárnapjának hajnalán egy SA. csoport részegen érkezett meg az internálólábor udvarára, ahol Walter Freund zsidó internált éppen ki volt köve. Az SA. fiúk késsel elvágják köteleit, majd lábát és öklét félig agyonverik. Jajkiáltásaira több internált az ablakhoz sietett, akiket most már szintén az udvarra cipeltek és ugyancsak rettenetesen megkínították. A véres éjszaka egész a reggeli órákig tartott, míg megszűntek a templom harangjai. Az SA. fiúk ekkor elmentek az istentiszteletra.

Pöstyén

a világ rheumafürdője

a festői Vág-völgyben. A legtekélyesebb fürdőberendezésekkel, nagy szerű thermál-strandfürdővel. Napfürdők, torna, tennis, golf, vadászat, halászat. A legjobb társaság találkozhelye. Felüljárósítások (devisás beszerezése ügyében is).

Mr. Ph. L. SINGER, Timișoara, Strada Saguna No. 8.

Fertőtlenítő szappan Szt. László fertőtlenítő szappan

Az angol külügyminiszter felesége a cionizmusról

A londoni Herzl gyásznapélyen felszóllalt Lady Simon, az angol külügyminiszter felesége is. Érdekes és jellemző, hogy miket mondott ez az előkelő angol hölgy a zsidóság 30 esztendővel elhunyt nagy férfijáról. „Ha nem volnék egy idős irasszony, hanem egy fiatal zsidó nő, akkor odaállanék minden erőmmel a cionista mozgalom élére.” Megemlítette az is, hogy sem ő, sem férje szemmelé zsidó származással nem dicsekedhetnek, egy cseppnyi zsidó vér sem folyik ereikben, mégis, már Herzl idejében is erősen szimpáizáltak a mozgalommal. Már a bábeli kongresszus idején kapott Herziltől számos írást. „S azóta körülzártam a világot és látom, hogy a zsidóság mindenfelé rettentő sorsral küzd. És felmerül bennem is a nagy probléma: miérei épen a zsidóságunk ne legyen saját országa? Miérei ne tudnának épen a zsidók jogot formálni arra, hogy népi élet éljenek? Ha olyan zsidókkal találkoztam, akik ellenzik a cionizmust, akkor úgy tűnik előttem, mintha ez számukra — szegények volna. Akkor azt mondom neknek: „Lehet, hogy nektek jól megy sorotok, de mennyiben vannak olyan zsidók, akiknek sorsa rettelent. Azt mondom nekik, hogy a régi zsidóság-hoz való ántudatnak nem szabad ellátni a világban és ne feledjétek, hogy egykor saját otthonok volt. A cionizmus: megoldást és menekülést jelent a világ szennedő zsidóságának.”

Igy beszélt Lady Simon és ebből okulhatnak azok, akik még mindig a sőtében tapogalóznak, akik még ma is arról álmodoznak, hogy a mimikri élet mőködne a zsidóságra és megoldást jelent ebben a nagy kérdésben: Lady Simon megadta rá a választ. Csak az a kérdés, hogy okos és józan szavai eljárnak-e azokhoz, akikhez adresszáva lett...

Madam Curie is? . . .

A mi világnézetünk nem enged meg, hogy állandóan azt böngésszük, hogy vajon melyik világnézetnek méltóbbak a zsidónak lenni? Tudjuk, hogy adunk sok nagyszerű embert — az emberiségnek, akik halhatatlant alkotnak a világ számára. Erre büszkék is kell lennünk, mert ez a népi önértékelés, méltóságunkat és a népek közötti elhelyezkedésünket — csak emelheti. De nem futjuk meg a diadalmi kürtöket, mert ez lényegében azt jelenti, hogy a zsidóság, a maga évezredek állandó kifinomodottságában, olyan agyvelőket produkál, amelyek csodálatos értékkel bírnak és ilyenekkel ajándékozzák meg az emberiséget.

De mindezek előrebocsátása után, mi magunk is csodálkozással olvastuk és írtuk, hogy Madam Marie Curie, a rádium világhírű felfedezője — szintén zsidó származású volt. Annál meglepőbb volt ez számunkra, mert ezt csak most tudtunk és írtuk meg, halála után is csak külföldi zsidó lapok. A világ többi lapjai elhallgalták. Nem közltek velőszíntűleg azért, mert most nem „konjunktura” zsidó származásúnak lenni, mert akkor nem ünnepelelnék oly osztatlanul, a világ egyik legnagyobb jótévőjét és lángészét. Akkor lehet, hogy Berlinben az örömfűk kidobnák M. Curit és — csak a rádiumot tartanák meg, hogy rákbetegéket ezreit gyógyíthassák. Hát ő is? — sóhajlik fel részben elégtelével, részben csodálkozással. Mert meg kell adni, hogy Curie asszony nagyon jól „leplezte” származását. O, az abszolút tudós, igazán nem kérkedett vele, valószínűleg nem tartotta fontosnak — és opporlunusnak. Mi sem verjük lére a nagyharangot — csak megállapítjuk, rezignálatlan, elégtelével és egy kis őszimmel, hogy Curie asszony 1867-ben Varsó egyik zsidó házában látta meg a napvilágot, hogy onnan a halhatatlanságba költözött. . .

Hitlerista Iskola működött Sibiuban

A „Dreptatea” szenzációs teleplezése

A nemzeti parasztpárt hivatalos lapjában, a „Dreptatea”-ban olvassuk a következőket: „Regmann sibiui (szébeni) prefektusnak köszönhető, hogy a szász hitlerizmus, amióta feloszlatták a Vasgárdát, megerősödött Erdélyben. Összeköltetést tart fenn a szász hitleristák vezetőivel, dr. Fritz Jeckelivel, a romániai hitleristák főparancsnokával, valamint Febrilius és Hager kongresszus idején kapott Herziltől számos írást. „S azóta körülzártam a világot és látom, hogy a zsidóság mindenfelé rettentő sorsral küzd. És felmerül bennem is a nagy probléma: miérei épen a zsidóságunk ne legyen saját országa? Miérei ne tudnának épen a zsidók jogot formálni arra, hogy népi élet éljenek? Ha olyan zsidókkal találkoztam, akik ellenzik a cionizmust, akkor úgy tűnik előttem, mintha ez számukra — szegények volna. Akkor azt mondom neknek: „Lehet, hogy nektek jól megy sorotok, de mennyiben vannak olyan zsidók, akiknek sorsa rettelent. Azt mondom nekik, hogy a régi zsidóság-hoz való ántudatnak nem szabad ellátni a világban és ne feledjétek, hogy egykor saját otthonok volt. A cionizmus: megoldást és menekülést jelent a világ szennedő zsidóságának.”

1933 decemberében a sibiui hitleristák iskolát nyitottak, amelyen hitlerista vezetőket képeztek ki. A kurzuson, amelyen több mint százán vettek részt, Ausztriából és Németországból direkt e célra kiküldött 4 tiszt tanított. A kurzusokat a Sibiutól 7 kilométerre fekvő erdőben, a város tulajdonát képező malom helyiségeiben tartották. A malom épületén ezen célra 70.000 lei költséggel rendbe hozták, élelemmel pedig a sibiui szász családok látták el a kurzus hallgatóit. A gyakorlati kiképzést a malom előtti levő térségben tartották. A kurzus befejezése után a 4 agitátor elhagyta az országot területét anélkül, hogy a hatóságok „tudomást szereztek volna” a kurzusról. . .

Ezútan arról ír a „Dreptatea”, hogyan leplezték le ezen kurzusokat. „Egy újságíró tudomást szerezte a kurzusokról, értesítette a rendőrséget és egy deklatív kísérelt el ment a malomhoz, ahol épen egy csoport felügyezett hitlerista foglalkozott. Az örök meglátva a két „hivatalos látogatót” riadólt fújtak. A teremben szintén találtak egy csoportot, teoretikus kiképzés közben. Házkutatás során rengeteg propaganda könyvet és térkép találtak, amelyeken csak Románia németlakta területét vannak feltüntetve, valamint terveket arról, hogyan kell megszervezni a romániai hitlerizmust, hogy az a többi országok mozgalmaival kapcsolatosan megteremtse a Német Birodalom, az Északi tengeriől a Fekete tengerig.

A rendőrség elközbözte az ott talált összes iratokat és mindegyiket külön dossziókba rakva, átadták saját kérésére — Regmann prefektusnak, aki azzal vette át, hogy a bucu-restlii sziguratciónak fogja beszállítani. Regmann prefektus azonban hosszabb ideig — és talán még most is — a vakasszájában őrizi ezen iratokat anélkül, hogy eljuttatta volna azokat rendeltetésű helyükre.

Miután a kormány most minisztertanács határozattal feloszlatta a szász hitlerista szervezeteket — fejezi be a „Dreptatea” cikkét — nyilván meg fogja vizsgálni Regmann prefektusnak a szász hitleristákkal fennálló kapcsolatát is. . .

Katasztrófális méreteket ölt a törökországi zsidóüldözés

Elűzték a Dardanellákról a zsidó lakosságot, majd elvben újra megengedték, hogy visszatérjenek.

Szalonnki. — A török-görög határról érkező hírek szerint török-Tráciában erőteljes zsidóüldözés indult meg. Az Ali Fehraschi, nemzeti szervezet az antiszemita mozgalom megindítója. A szervezet tagjai megszéllják a zsidó laktelek bejáratait Konstantinápolyban és Trácia különböző helyiségeiben és nem engednek senkit bejárni. A illatkozás amelyet a zsidó Konstantinápolyi vajjához intéztek eredménytelen maradt, sőt a vái kijelentette, hogy nem áll módjában a nép szuverén akaratát elék adályokot górdíteni. A konstantinápolyi zsidóság tömegesen hagyja el lakóhelyét és menekül. A vasútiállomások zsidó utasoktól vannak zsúfolva. — A legutóbbi érkező jelentések szerint a török kormány rendeletet adott ki, melynek értelmében szigorúan büntelendők azok személyek, akiknek bűnségük zsidóüldözés érdekében beigazoldódik. A rendelet kimondja, hogy a török törvények elől, minden polgár egyenlő. — Lapunk elmúlt heti számában arról is hírt adunk, hogy a török kormány rendeletére

a Dardanellák vidékét a zsidó lakosságnak egész rövid időn belül el kellett hagynia. A kormány a rendelettel mosi azzal megparázta, hogy Törökországnak új közigazgatási zónákra való felosztása kívánja meg az átcsoportosítást. E szerint Dardanellák vidéke olyan zónába esett, ahol kizárólag csak szintizsa török elemeknek tartozkolását engedik meg. Vannak viszont más zónák, amelyek az idegen nemzetiségű népek számára vannak fenntartva, különös tekintettel azokra, kik a török kultúrát magukba akarják asszimilálni.

Legújabb jelentések szerint az angolai kormány miniszterelnöke kijelentette, hogy nem volt tudomása azokról az intézkedésekről, amelyek a zsidó lakosságnak Dardanellákról való kitelepítését foglaltatották. Kijelenti, hogy a hivatalnokokat akik ezt az intézkedést végrehajtották, szigorúan megbüntetik. Egyébként pedig a zsidók nyugodtan visszatérhetnek lakóhelyeikre.

A Dardanellákról elűrt zsidók előszörint Konstantinápoly közelében Orestadiában vannak rendkívül sajnálatos körülmények között. Számosan megkegyelmelek az uton, 3 gyermek meghalt. Egész Törökország zsidóság rendkívül izgalomban él a Dardanellákon lefolyt események miatt.

Megbízható konstantinápolyi jelentések szerint nem felel meg a valóságnak a kormány azon hivatalos kommunikéje, mintha a „léves rendelkezés” értelmében mindössze 100 zsidó család hagyta volna el lakóhelyét. A menekültek száma meghaladja az 1700-at, de számosan vannak még utban Konstantinápoly felé. — Szalonikiiben riadó hírek keltek száron a zsidó menekültek sorsa felől. Állítólag a vándorló zsidók közül számosan eltűntek és sok menekültek teljesen nyoma vesztett. A kormány egy Konstantinápolyban megjelenő antiszemita lap megjelenését beállította.

Paleszínai hírek

A Jewish Agency bevándorlási hivatalának közlése szerint 1934 év első felében legkevesebb 15.000 zsidó jött az országba és telepedett itt meg. Ezek között mintegy 3000 tőkes is volt, akik legalább is 1000 font tőkével rendelkeztek. A világ egyetlen országa sem — írja a jelentés — jött ilyen rövid idő alatt, hasonló nagy bevándorlást, illetve tőkeimportot. — A Jewish Agency ugyanezen jelentése arról is beszámol, hogy Tiberiasba 29 Lengyelországból érkező illegális bevándorlót a rendőrség letartóztatott.

A jaffai kerületi bíróság megváltoztatta másodikok 1933 novemberében a jaffai zavargásokban résztvevő 15 arab büntetését, amennyiben próbaidőre felfüggesztette valamennyi elítélt büntetését. Kötelezte azonban az elítélteket, hogy írásbeli nyilatkozatot tegyenek magvaselítők megváltoztatásáról. 14 elítélt alá is írta a kötelezést, mindössze Kader Muzaffer tagadta meg a bíróság ítéletének végrehajtását és így 6 havi börtönbüntetést ki kell töltenie, továbbá 1 évig rendőri felügyelet alatt fog állni.

„Arab Club” címen a jeruzsálemi arab notabilitások és ifjúsági szervezetek vezetői új szervezetet alakítottak azzal a politikai programmal, hogy harcoljanak a zsidó nemzeti otthon ellen és az önálló arab állam-szövetség megerősítését készítsék elő.

A Mizrahi szervezetben mélyreható ellentéteket szült a központ ama határozata, illetve intézkedése, hogy képviselőit a Waad Leumi-ből (Zsidó nemzeti tanács) visszahívja. Azok a mizrahisták vezetőik, akik jelenleg is vezetői hivatalú állnak be a cionista szervezetben, nem hajlandók a kitérésre azonosítani magukat. Rabbi Ostrawski kijelentette, hogy őt nem érdekli a központ határozata, mert a Mizrachinak nem állott jogába az ő mandátuma fölött dönteni. A Poale Mizrachi ugyancsak arra az álláspontra helyezkedett, hogy képviselőit továbbra is benhagyja a Waad Leumi-ban. A merőben ellentétes vélemények természetesen kínos lájkézetlan-ságot születtek az egyes Mizrachi szervezetekben, mert nem tudják elődönteni, hogy melyik állásponrhoz csatlakozzanak.

A jeruzsálemi egyetem az elmúlt szemeszter alatt 545 hallgatóval rendelkezett. Az egyetemi hallgatók a világ legkülönbözőbb országából jöttek Jeruzsálembe. Így például volt közöttük délafrikai, németországi, franciáországi, belgiumi, svájci, magyarországi, romániai, lengyelországi és amerikai diákok.

A Keren Kamet direktoriúma elhatározta, hogy a német zsidók számára tervezett kitelepítést „Kirjet Bialik”-nak (Bialik város) nevezi el. Az alapkövetélel már a közeli napokban meg lesz tartva. A tervek szerint egyelőre 100 házat építenek. A költségek 80.000 fontra rúgnak, melynek egyik felét a délafrikai zsidóság hozta fel, míg a másik felét a telepek adták.

A paleszínai gazdaság növekvő prosperitása és a szomszédállamok egyre mélyülő gazdasági válsága következtében egyre több arab vállalat teszi át székhelyét Paleszínába. Számos arab nagyiparos és kereskedő jön az országba különösen Svirából. Egy ismeretdamskusi cukorgyáros kért infélézt a kormányhoz, hogy teljes gyári felszereléssel vegyen meg Paleszínába való kitelepítését. Erre-dekes, hogy a szyrjai sajtó azon van, hogy megakadályozza az arab vállalatok Paleszínába való köztöltését, mert ez újabb válságot idézne elő.

Egyesületi hírek

A bucu-restli Coral-templomban felelősi ülést tartottak. A bucu-restli Coral-templomban, lit folyt le délelőtti ünnepélyes keretek között a Herzl ünnepély. A Coral-templomban már szűfőtlenség megőllőtte az érdeklődő közönség, amidőn felhangzott Ruvinski és Holmann főkantórok megnyitó enke. Dr. I. Niemiörver főrabbi-szenátor lépett ezután a szószékre és nívós beszédben emlékezett meg Herzl nagyságáról. Dr. Bernhardt a cionista vezetőség nevében, majd dr. Bernbach a hitközség elnöke méltalták Herzl jelentőségét. Az ünnepély kiemelkedő pontja dr. Mosberg, carnovitzi cionista vezér beszéde volt, végül pedig újra a főkantórok enke zárta be a felelősi ünnepséget.

A magyarországi zsidóság körében általános mozgalom indult, hogy a bevezetett teljes vasárnapoi munkaszüneti törvényt megváltoztassák. Eddig ugyanis engedélyezve volt, hogy a kereskedők vasárnaponként délelőtti 3 óráig üzlet nyitva tarthassák. Debreceen és Miskolc területén már be is vezették a teljes vasárnapoi munkaszünetet. Az itteni zsidóság körében szintén mozgalom indult a törvény megváltoztatása érdekében.

A korynticai rabbi-konferencia — mint megírtuk — a szlovenczi zsidóság aktuális kérdéseinek tárgyalása céljából ült össze. Mindenekelőtt a törvénykezés problémáival foglalkoztak. Megállapították, hogy a Talmud-Török igen súlyos anyagi károkat okozhat a zsidó közösségeknek, bizottságot létesítettek a Tóra intézmények anyagi helyzetének feljávítása érdekében. Ezután a Schechita kérdések kerültek napirendre. A konferencia egy rabbi-tanácsot létesített, amely az összes előforduló schechita kérdésekben dönteni fog. A konferencia kimondta, hogy olyan helyiségekben működő gyárak, ahol nincsenek orthonox hitközségek, nem állhatnak elő köster termékekkel. A rabbitanács ezután az állami szolgálatok kérdéseivel foglalkozott és a szerelmek orvoslása érdekében memorandumot szerkesztett a csehszlovák kormányhoz. Scheiber pozsonyi főrabbi nagyszabású referátumot tartott a hitközségi kérdésekről. Ungár nyitartó felhatalmazta a konferenciát, hogy felhatalmazást szlovenczi zsidóságához a valóságos élet fokozottabb betartása érdekében. A konferencia határozata értelmében a foglalatosságok lezárását csak Din Tóra útján lehet foglalatosságot megállítani.

A reghini (Szászregén) Mizrachi az elmúlt héten nagyszabású kultúrát tartott rendezett. Cikk Chajim a merkáz kiküldöttje a Mizrachi ideológiájáról tartott előadást.

A facovói (Técső) hitközségben a közelmúltban folytak le az előjárásági választások. A választás eredménye a következő: Előbíró: Davidovits Herman, alelnök: Ganz Sámuel, gondnokok: Fixer J és Stohl L. Ellenőr: Ickovits V. A képviselőtestület, amely 16 tagból áll, a különböző frakciókból lett összehívva. Remélik, hogy az újonnan megválasztott elnökek, Davidovits Hermannnak sikerüljön fog a vezetőségével a harmonikus béke jegyében a súlyos gazdasági viszonyokat elsimítani és a hitközség büdgetjét kiegyenlíteni.

A sentai hitközség újonnan megválasztott főrabija, dr. Ehrenfeld Sándor már hivatalbeteleése óta azon fáradozik, hogy hitközségét kimondottan orthonox hitközséggé alakítsa át. Munkássága eredményeként sikerült már egy Talmud-Török felállítását és a mikvel is modernit átalkotni. Most azonban a főrabbi azt kívánja, hogy a hitközség az „orthodox” jelölést fogja. A főrabbi ezen kívánságát ugyan a hívek teljesíteni kívánják azzal a feltétellel, hogy továbbra is a neológ hitközséghez tartozzanak. Hogy ez a jelenlegi törvények állapotok mellett lehetséges-e, az több, mint kérdéses. Remélhető azonban, hogy a főrabbi szellemi munkája végül is vissza fogja vinni a sentai hitközséget az orthonox hitközség útjára. A főrabbi ezen kívánságát ugyan a hívek teljesíteni kívánják azzal a feltétellel, hogy továbbra is a neológ hitközséghez tartozzanak. Hogy ez a jelenlegi törvények állapotok mellett lehetséges-e, az több, mint kérdéses. Remélhető azonban, hogy a főrabbi szellemi munkája végül is vissza fogja vinni a sentai hitközséget az orthonox hitközség útjára. A főrabbi ezen kívánságát ugyan a hívek teljesíteni kívánják azzal a feltétellel, hogy továbbra is a neológ hitközséghez tartozzanak. Hogy ez a jelenlegi törvények állapotok mellett lehetséges-e, az több, mint kérdéses. Remélhető azonban, hogy a főrabbi szellemi munkája végül is vissza fogja vinni a sentai hitközséget az orthonox hitközség útjára.

RÖVID HIREK

BUDAPEST. Az utóbbi időben a radikális jobb- oldali sajtó újra folytatja antiszemita propagandáját. Megállapítja, hogy Magyarországot tömegesen lepik el keleti zsidó tömegek...

LONDON. Sir Hugh Hirst bérlet az angol felsőház tagjává neveztek ki. Hirst jelenleg 70 éves és fia Emanuel Hirschnek, aki még húsz évvel fiatalabb, és Németországban él.

BÉCS. A bécsi nagy zsinagóga közelében, ahol a hitközségi építkezés áll, a közeli napokban több kézirattal töltött a tettesek elmentek.

HAMBURG. A hamburgi zsidó temetőben az elmúlt heten ismét lemelegyelt az őrjárat. Ismeretlen tettesek 96 sírkövet romboltak össze.

VARSÓ. A városi zsidó hitközség meghívta az összes nagyhírközösök képviselőit, a zsidó szervezetek vezetőit, valamint a zsidó képviselőket és szenátorokat egy közös konferenciára...

OYÓR. Gömbös miniszterelnök Oyóriban nagyobb számban beszédet tartott, amelyben többek között a politikai életről beszélt, különösen a vallás iránti érdeklődéséről.

PRÁGA. Az emberi jogok Ligájának prágai német szekcióját kimutatták a hitközség 1 éves ünneménél. A kimutatásban természetesen csak a közismeret hiányát említték.

ATHÉN. Az athéni akadémia ünnepélyes keretek között avatta fel lejáró korában az ismert bonni professzort, dr. Alfred Phillipsont, aki ezidőig az Athén Akadémiájában tanultmányulató tanár volt.

RÓMA. Anélkül, hogy hivatalosan kiadták volna a jelzőt, az olasz zsidóság a legnagyobb csendben, de szervezeten belülről a német árukat és megszállt területen ültetett önkéntes Németországgal.

RIGA. A lett kormány jelenlegi pártintézkedéssel szította a „Lettis” című lapot, amely zsidóellenes ígató propagandát fejtett ki.

BOSTON. Az Egyesült Államok legmagasabb katonai bírósága, William O. Bonnell kardinalis 50 éves jubileuma alkalmával rádióbeszédet tartott, amelyben az összes felekezetek híveire, a katolikusokhoz, zsidókhöz, protestánsokhoz stb. felhívást intézett.

Egy londoni Rothschild leány, aki kereszényhez ment nőül. London. A napokban nagy szenzációja volt a londoni elsőlégi férfságnak. A világhíres Rothschild bankár család Rosemary nevű leánya ment nőül Dennis Gomer Berryhez, Sir James Gomer ducsgazdag gyárpáros és lepkoncertművelő fiához.

A svájci antiszemita sajtó 20 év után kideríti, hogy zsidó volt Ferencz Ferdinánd gyilkosa. Zürich. — Ma, 20 év múltán már mindenki előtt világos, hogy a világháború akkor is kiltört volna, ha Ferencz Ferdinándot Saravejóban nem találja el a gyilkos golyója.

A poruljárt bisztríjai szászok. Bisztríja. (Beszterce). A hitlerizmus hatása alatt a bisztríjai szászok is elkezdtek a hitlerizmus felé fordulni, hogy a városukban lakó zsidósággal akikkel és akiktől eddig éltek — igazi nemzetiszocialista minélre, megszakszaksz eddigi barátságukat és Hitler „Mein Kampf” című műve intencióinak megfelelően hadat üzenjenek a városka zsidóságának.

A poruljárt bisztríjai szászok. Bisztríja. (Beszterce). A hitlerizmus hatása alatt a bisztríjai szászok is elkezdtek a hitlerizmus felé fordulni, hogy a városukban lakó zsidósággal akikkel és akiktől eddig éltek — igazi nemzetiszocialista minélre, megszakszaksz eddigi barátságukat és Hitler „Mein Kampf” című műve intencióinak megfelelően hadat üzenjenek a városka zsidóságának.

A poruljárt bisztríjai szászok. Bisztríja. (Beszterce). A hitlerizmus hatása alatt a bisztríjai szászok is elkezdtek a hitlerizmus felé fordulni, hogy a városukban lakó zsidósággal akikkel és akiktől eddig éltek — igazi nemzetiszocialista minélre, megszakszaksz eddigi barátságukat és Hitler „Mein Kampf” című műve intencióinak megfelelően hadat üzenjenek a városka zsidóságának.

A poruljárt bisztríjai szászok. Bisztríja. (Beszterce). A hitlerizmus hatása alatt a bisztríjai szászok is elkezdtek a hitlerizmus felé fordulni, hogy a városukban lakó zsidósággal akikkel és akiktől eddig éltek — igazi nemzetiszocialista minélre, megszakszaksz eddigi barátságukat és Hitler „Mein Kampf” című műve intencióinak megfelelően hadat üzenjenek a városka zsidóságának.

A poruljárt bisztríjai szászok. Bisztríja. (Beszterce). A hitlerizmus hatása alatt a bisztríjai szászok is elkezdtek a hitlerizmus felé fordulni, hogy a városukban lakó zsidósággal akikkel és akiktől eddig éltek — igazi nemzetiszocialista minélre, megszakszaksz eddigi barátságukat és Hitler „Mein Kampf” című műve intencióinak megfelelően hadat üzenjenek a városka zsidóságának.

A poruljárt bisztríjai szászok. Bisztríja. (Beszterce). A hitlerizmus hatása alatt a bisztríjai szászok is elkezdtek a hitlerizmus felé fordulni, hogy a városukban lakó zsidósággal akikkel és akiktől eddig éltek — igazi nemzetiszocialista minélre, megszakszaksz eddigi barátságukat és Hitler „Mein Kampf” című műve intencióinak megfelelően hadat üzenjenek a városka zsidóságának.

A poruljárt bisztríjai szászok. Bisztríja. (Beszterce). A hitlerizmus hatása alatt a bisztríjai szászok is elkezdtek a hitlerizmus felé fordulni, hogy a városukban lakó zsidósággal akikkel és akiktől eddig éltek — igazi nemzetiszocialista minélre, megszakszaksz eddigi barátságukat és Hitler „Mein Kampf” című műve intencióinak megfelelően hadat üzenjenek a városka zsidóságának.

A poruljárt bisztríjai szászok. Bisztríja. (Beszterce). A hitlerizmus hatása alatt a bisztríjai szászok is elkezdtek a hitlerizmus felé fordulni, hogy a városukban lakó zsidósággal akikkel és akiktől eddig éltek — igazi nemzetiszocialista minélre, megszakszaksz eddigi barátságukat és Hitler „Mein Kampf” című műve intencióinak megfelelően hadat üzenjenek a városka zsidóságának.

ZSIDÓ HUMOR ÉS KISZSIDÓ TÖRTÉNETEK

A megegyezés értéke... Két üzletárs egyben nagyobb összeget helyeztek el egy rabbinál azzal a kikötéssel, hogy azt csak mindkettőjük jelenlétében adhatja ki.

Hogyan lehetséges? ... Egy vacsorán két nő között ül egy férfi és nem tudja hogyan kezdje a társalgást. Vegre odafordul az egyik hölgyhez: — Verheiretet?

A fizikai munkás értékelése a Szentföldön

Egy telavivi férfi a Sadehenről jellemzi a fizikai munkás értékének magasba szökését. Egy amerikai zsidó megjelenti a Sadehenről, 1000 font hozományt ad a leányának, amlanjon jó parit.

Inkább nekem egyszemem, csak a másiknak kettőt!

Két korcsáros áll egy faluban. Adaz ellenfelet voltak, különösebb ok nélkül, csupán azért, mert hasonló foglalkozást űztek. Egyszer az egyiknek egy angol jelent meg álmodban s így szól hozzá: — Kérhesz tőlem bármil, kivánságodat teljesítem, de egy feltétellel, felülbül híltorsosod, kétszer annyi kap belőle, mint te.

A sechita

A mai sechita aszerelőokra jellemző a következő történet, amelyet különösen az erdélyi orthodox körökben elevenenlének fel: A spinovici rabbi kiadott egy iszart a hitközség metzázjára, mert az a hivatalos rabbi híve volt.

Hogyan — veit közbe a spinovici rabbi — hát miért nem vágják le azt is az üdvözöltek számára? — Nagyon egyszerű — vágja vissza a hitközségi elnök — az Örkékező nem meri levágni, mert attól tart, hogy a spinoviciak nem fogják emni a schitájából.

Megöli őket a nyelv

Reb Gimpel szóféri, midőn visszaérkezett Németországából és először jelen meg a Besz-Hamidrásban, körülveszik a kíváncsi érdeklődők és kéri, hogy beszéljen elményeiről. — Milyen is az a német nép — kérdi az egyik.

Meghalt az orsovai hitközség elnöke. Nagy veszteség érte az orsovai hitközséget elnökének Scheinberger Hugónak korai elhalálozásával. Rendkívül féltékeny férfi volt, aki az egész bányai zsidóság körében nagy becsülésben állott.

VI. évf. 30-31. sz. NÉPUNK ZSIDÓ HETILAP Főszerkesztő Felelős szerkesztő WASSERSTROM SÁNDOR LEITNER ZOLTÁN

Világkatakizma felé

Európa beteg. Társadalmilag, gazdaságilag, politikailag, szociálisan. Az összes tünetek jelen vannak, a diagnózis sem hiányzik, csak épen a láz szökik egyre magasabbra. Nemzetek, osztályok, pártok állanak egymással szembe.

események utára a katalizmánknak kedvez és elsodorja a békés lörekeésekkel, laposra morzsolja az eszmét és az erőszakot helyezi nemzetek és országok fölé.

Ujabb 1200 certifikátot adott a palesztinai kormány a folyó felévre

Jeruzsálem. — A Jewish Agency és a palesztinai kormány között lefolyt hosszabb tanácskozások a certifikátok kiegészítését illetően, végül a meglegő eredménnyel jártak, emnyiben a kormány újabb 1200 bevándorítási certifikátot adott ki a folyó felévre.

A Hisztadruth halálát követel Stawsky fejére

Életveszélyben van Stawsky Tel-Avivban. — A Hisztadruth bezúzza a Tel-Avivi zsinagóga ablakait. — Egy rendőr megsebesült az összetűzés során. — A Hisztadruth továbbra is Stawskyt és Rosenblatot tartja Arlosoroff gyilkosának.

Jeruzsálem. — Az egész világ zsidósága feszült érdeklődéssel figyelt a Jeruzsálemi felsőbb bíróságnak az Arlosoroff perben folytatott tárgyalásait és felszabadult megnyugvással értesült a felmentő ítéletről. A felsőbb bíróság mint ismeretes megsemmisítette az első fokú ítéletet, amely költői halálra ítélte Stawskyt és elrendelte azonnali szabadlábra helyezését.

Lapunk heti száma 10 oldal.